

Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
(Central University)

B-4 Qutub Institutional Area, New Delhi- 110016

संस्कृतमाध्यमेन पाठ्यक्रमाः

(Syllabi in Sanskrit Medium)

शास्त्री (बी.ए.) कार्यक्रम

(स्नातक स्तरीय)

Shastri (B.A.)

Programme

(UG Level)

सत्यापित
VERIFIED

कुलसचिव / Registrar

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)

Assistant Registrar (Academic)

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University

(Central University)

B-4 Qutub Institutional Area, New Delhi- 110016

पौरोहित्यपाठ्यक्रम :

शास्त्री (बी.ए.)

कार्यक्रमः

(स्नातकस्तरीयः)

Shastri (B.A.)

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

कुतुबसांस्थानिकक्षेत्रम्

नवदेहली-110016

प्रस्तावितपाठ्यक्रमः - 2023

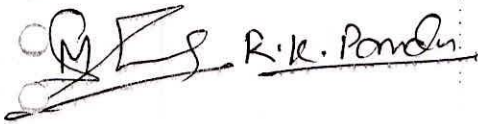
विषयः- पौरोहित्यम्

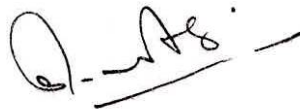
कक्षा- शास्त्री (B.A) (Major Core)

विषय कोड- पौरोहित्यम् (PY)- 02

पौरोहित्यविभागः

वेदवेदाङ्गपीठम्

R.K. Ponder

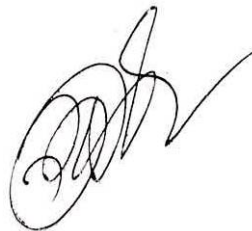

14.07.23

14/7/23

सत्यापित
VERIFIED

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

कुलसचिव / Registrar
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

शास्त्री - प्रथमवर्षम्
प्रथमसत्रम् (1ST Semester)

प्रथमपत्रम् PYMC -1	पाठ्यग्रन्थः - (क) - रुद्राष्टाध्यायी (सस्वराः) (प्रथमोऽध्यायतः चतुर्थोऽध्यायपर्यन्तम्) (ख) - सम्प्रदायप्रबोधिनी शिक्षा (सम्पूर्णा)		
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	अंकाः 100	क्रेडिट 04
1	प्रथमद्वितीयाध्यायौ	25	1
2	तृतीयोऽध्यायः	25	1
3	चतुर्थोऽध्यायः	25	1
4	सम्प्रदायप्रबोधिनी शिक्षा (सम्पूर्णा)	25	1
सहायकग्रन्थाः	1 शुक्लयजुर्वेदसंहिता, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी 2 अनुष्ठानप्रकाशः, चतुर्थीलालशर्मा, खेमराज प्रकाशन, मुम्बई 3 याज्ञवल्क्यशिक्षा- महर्षि याज्ञवल्क्यः चौखम्बा सुरभारती, वाराणसी		

द्वितीयपत्रम् PYMC -2	पाठ्यग्रन्थः - ग्रहशान्तिः		
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	अंकाः 100	क्रेडिट 04
1	मङ्गलाचरणतः श्रीगणेशाम्बिकापूजनं यावत्	25	1
2	कलशस्थापनतो मण्डपस्थापनं यावत्	25	1
3	षोडशमातृकात् आचार्यादिवरणं यावत्	25	1
4	दिग्रक्षणतः सर्वतोभद्रदेवतापूजनं यावत्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. वास्तुशान्तिः, पं. वायुनन्दनमिश्रः, चौखम्बा सुरभारती, वाराणसी 2. ब्रह्मनित्यकर्मसमुच्चयः- शास्त्री दुर्गाशंकर उमाशंकर ठाकर, मुम्बई प्रकाशनम् 3. वेदोक्तवास्तुशान्तिपद्धतिः, पं. शिवदत्तमिश्र शास्त्री, चौखम्बा कृष्णदास अकादमी, वाराणसी 4. गृहप्रवेशविधिः, पं. अशोककुमारगौडः, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी		

सत्यापित
VERIFIED

Smrity

कुलसचिव / Registrar

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

R. K. Pandey
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

14.7.23

शास्त्री - प्रथमवर्षम्
द्वितीयसत्रम् (2ND Semester)

तृतीयपत्रम् PYMC -3		पाठ्यग्रन्थाः - रुद्राष्टाध्यायी (पञ्चमोऽध्यायतः शान्त्यध्यायपर्यन्तम्)	
इकाई	पाठ्यग्रन्थाः / संसाधनानि	अंकाः 100	क्रेडिट 04
1	पञ्चमोऽध्यायस्य आदितः त्रयोस्त्रिंशन्मन्त्रं यावत्	25	1
2	पञ्चमोऽध्यायस्य चतुःत्रिंशन्मन्त्रतः षट्षष्टिमन्त्रं यावत्	25	1
3	षष्ठोऽध्यायस्य आदितः अष्टमोऽध्यायस्य अष्टादशमन्त्रं यावत्	25	1
4	अष्टमाध्यायस्योन्विंशमन्त्रतः शान्त्यध्यायसमाप्तिपर्यन्तम्,	25	1
सहायकग्रन्थाः	1 आह्निकसूत्रावली- पं. वैद्य नारायण शर्मा, चौखम्बा सुरभारती, वाराणसी 2 शुक्लयजुर्वेदसंहिता, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी 3 अनुष्ठानप्रकाशः, चतुर्थीलालशर्मा, खेमराज प्रकाशन, मुम्बई		

चतुर्थपत्रम् PYMC -4		पाठ्यग्रन्थाः - ग्रहशान्तिः	
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	अंकाः 100	क्रेडिट 04
1	देवताविशेषतोऽधिदेवतास्थापनं यावत्	25	1
2	प्रत्यधिदेवतास्थापनत आवाहितदेवानां हवनपर्यन्तम्	25	1
3	प्रधानहोमतः पूर्णाहुतिं यावत्	25	1
4	वसोर्धाराहोमत आशीर्वादपर्यन्तम्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. वास्तुशान्तिः, पं. वायुनन्दनमिश्रः, चौखम्बा सुरभारती, वाराणसी 2. ब्रह्मनित्यकर्मसमुच्चयः- शास्त्री दुर्गाशंकर उमाशंकर ठाकर, मुम्बई प्रकाशनम् 3 वेदोक्तवास्तुशान्तिप्रद्धतिः, पं. शिवदत्तमिश्र शास्त्री, चौखम्बा कृष्णदास अकादमी, वाराणसी 4 गृहप्रवेशविधिः, पं. अशोककुमारगौडः, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी		

सहायक कुलसचिव (Academic)
Assistant Registrar (Academic)

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
पि-४, कुतुब संस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

शास्त्री - द्वितीयवर्षम्
तृतीयसत्रम् (3RD Semester)

पञ्चमपत्रम् PYMC-5	पाठ्यग्रन्थः - (क) - पारस्करगृह्यसूत्रम् (प्रथमकाण्डं हरिहरभाष्यसहितम्)	अंकाः 100	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि		
1	प्रथमकण्डिकातो जयाहोमविधिपर्यन्तम्	25	1
2	अभ्यातानहोमविधितो ध्रुवदर्शनपर्यन्तम्	25	1
3	सिन्दूरदानतः पुंसवनकर्म यावत्	25	1
4	सीमन्तोन्नयनतोऽन्नप्राशनं पर्यन्तम्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. संस्कारभास्कर-प्रो. रामराजउपाध्याय-श्रीला. ब. शा. रा. सं. वि. वि 2. संस्कार एवं शान्तिरहस्य-प्रो. रामराजउपाध्याय-वीणाप्रकाशन 3. संस्कारदीपक, पं. नित्यानन्द पन्त पार्वतीय, चौखम्बासंस्कृतप्रतिष्ठानम्		

षष्ठपत्रम् PYMC-6	पाठ्यग्रन्थः - प्रतिष्ठामहोदधिः (पं. वायुनन्दनमिश्रः)	अंकाः 100	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि		
1	प्रतिष्ठापरिभाषा, कालनियमाः कर्मकुटीतः देवतापूजनं यावत्	25	1
2	शय्यापरितः देवतापूजनं यावत्	25	1
3	प्रासादोत्सर्गतो जीर्णोद्धारविधिं यावत्	25	1
4	बौधायनोक्त राधाकृष्णप्रतिष्ठातः पञ्चायतनचक्रं यावत्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. प्रतिष्ठामयूखः- नीलकण्ठभट्टः, चौखम्बासंस्कृतप्रतिष्ठानम् 2. सर्वदेवप्रतिष्ठाप्रकाशः-श्रीचतुर्थीलालशर्मा, खेमराज श्रीकृष्णदासप्रकाशनम्, मुम्बई।		

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110013
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

सप्तमपत्रम् PYMC-7	पाठ्यग्रन्थः - यजुर्विधानसूत्रम् (महर्षियाज्ञवल्क्यप्रणीतम्)		
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	अंकाः 100	क्रेडिट 04
1	प्रथमोऽध्यायः	25	1
2	द्वितीयतृतीयाध्यायौ	25	1
3	चतुर्थपञ्चमाध्यायौ	25	1
4	षष्ठसप्तमाध्यायौ	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. यजुर्विधानसूत्रम् (अग्निपुराणोक्तम्), चौखम्बा सुरभारती, वाराणसी 2. यजुर्विधानसूत्रम्, प्रो. वृन्दावन दाश, मान्यता प्रकाशन, नईदिल्ली 3. ऋग्विधानसूत्रम्, महर्षियाज्ञवल्क्यः, चौखम्बा सुरभारती, वाराणसी		

शास्त्री - द्वितीयवर्षम्
चतुर्थसत्रम् (4th Semester)

अष्टमपत्रम् PYMC-8	पाठ्यग्रन्थः - पारस्करगृह्यसूत्रम् (द्वितीयकाण्डं हरिहरभाष्यसहितम्)		
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	अंकाः 100	क्रेडिट 04
1	चूडाकरणतो ब्रह्मचारीव्रतानि यावत्	25	1
2	स्नातकभेदतः स्नानविधिं यावत्	25	1
3	स्नातकविधितोऽनध्यायं यावत्	25	1
4	उत्सर्गविधितः सीतायज्ञं यावत्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. संस्कारभास्कर-प्रो. रामराजउपाध्याय-श्रीला. ब. शा. रा. सं. वि. वि 2. संस्कार एवं शान्तिरहस्य-प्रो. रामराजउपाध्याय-वीणाप्रकाशन 3. संस्कारदीपक, पं. नित्यानन्द पन्त पार्वतीय, चौखम्बासंस्कृतप्रतिष्ठानम्		

नवमपत्रम् PYMC-9	पाठ्यग्रन्थः - कुण्डमण्डपसिद्धिः (सम्पूर्णा) (पं. विठ्ठलदीक्षितः)		
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	अंकाः 100	क्रेडिट 04
1	मङ्गलाचरणतः स्तम्भोपरिवलिकास्थापनं यावत्	25	1
2	तोरणद्वाररचनातश्चतुरस्रसाधनविधानपर्यन्तम्	25	1
3	योनिकुण्डसाधनतो योनिरचनां यावत्	25	1
4	अर्काङ्गुलमेखलातः समाप्तिपर्यन्तम्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. कुण्डमण्डपसिद्धिः, महर्षि अभयकात्यायन, 2. कुण्डार्कः, खेमराज श्रीकृष्णदासप्रकाशनम्, मुम्बई। 3. शारदातिलकम्, खेमराज श्रीकृष्णदासप्रकाशनम्, मुम्बई। 4. कुण्डमण्डपसिद्धिः, प्रो. वृन्दावन दाश, मान्यताप्रकाशनम्, नई दिल्ली		

दशमपत्रम् PYMC-10	पाठ्यग्रन्थः - मुहूर्त्तचिन्तामणिः (शुभाशुभप्रकरणं नक्षत्रप्रकरणञ्च) (पं. श्रीरामदैवज्ञः)		
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	अंकाः 100	क्रेडिट 04
1	मङ्गलाचरणतः पक्षरन्ध्रतिथिपर्यन्तम्	25	1
2	कुलिकादियोगज्ञानात् प्रकरणोपसंहारं यावत्	25	1
3	नक्षत्रस्वामीप्रकरणतः स्वनक्षत्राणि पर्यन्तम्	25	1
4	अन्धादिनक्षत्रफलतः प्रकरणोपसंहारं यावत्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. मुहूर्त्तप्रकाशः चतुर्थीलालशर्मा, खेमराज श्री कृष्णदास, मुम्बई। 2. मुहूर्त्तदीपकः, महादेव भट्ट, खेमराज श्री कृष्णदास, मुम्बई।		

 सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
 Assistant Registrar (Academic)
 श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
 Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
 बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110013
 B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

6

कक्षा - शास्त्रीतृतीयवर्षम्
पञ्चमसत्रम् (5th Semester)

एकादशपत्रम् PYMC-11	पाठ्यग्रन्थः - कात्यायनश्रौतसूत्रम् (महर्षिकात्यायनप्रणीतम्)	अंकाः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यग्रन्थाः / संसाधनानि	100	04
1	ग्रन्थस्तथा ग्रन्थकारपरिचयः, अधिकारिनिरूपणतः सुत्योपलक्षणपर्यन्तम्	25	1
2	एकद्रव्ये कर्मावृत्तौमन्त्रवचनतः ब्रह्मकर्मसमिद्धोमं यावत्	25	1
3	व्रतजपादिकर्मापवर्गसमिद्धोमान्तत आहवनीयमीक्षमाणसूर्यस्त्वेति जपपर्यन्तम्	25	1
4	उदगग्रयोर्विधृत्योर्वेद्यां निधानतः प्रैषप्रयोगपूर्वकं ब्राह्मणभोजनपर्यन्तम्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. कात्यायनश्रौतसूत्रम्, महर्षिकात्यायनप्रणीतम्, (कर्कभाष्यम्) चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी 2. कात्यायनश्रौतसूत्रम्, पं. विद्याधरशर्मा (गौड), चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी		

द्वादशपत्रम् PYMC-12	पाठ्यग्रन्थः - मन्त्रार्थदीपिका महामहोपाध्याय श्रीशत्रुघ्नमिश्रविरचिता	अंकाः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	100	04
1	स्नानादिमन्त्रानुक्रमतः सन्ध्यामन्त्रव्याख्यानपर्यन्तम्	25	1
2	तर्पणमन्त्रव्याख्यातः श्राद्धीयसूत्रव्याख्यापर्यन्तम्	25	1
3	षडङ्गशतरुद्रीयव्याख्यातोऽप्रतिरथसूक्तव्याख्यापर्यन्तम्	25	1
4	सूर्यसूक्तव्याख्यातः शतरुद्रीयव्याख्यापर्यन्तम्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. मन्त्रार्थचन्द्रोदय, पं. दामोदर झा, चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी 2. श्रुत्युवा, संहिता, चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी		

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बो-4, कवठे संस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

त्रयोदशपत्रम् PYMC-13	पाठ्यग्रन्थः - श्राद्धसंग्रहः (पं. वायुनन्दन मिश्रः)		
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधानानि	अंकाः 100	क्रेडिट 04
1	मङ्गलाचरणतः न्यासक्रमं यावत्	25	1
2	पूजनमभिमन्त्रणतोऽथाऽपात्रकपार्वणश्राद्धं यावत्	25	1
3	मातृदशगात्रप्रयोगतः शस्त्रहतादिनिमित्तिकं सांवत्सरिकैकोद्दिष्टश्राद्धं यावत्	25	1
4	सपिण्डकनान्दीश्राद्धप्रयोगतः जीवच्छ्राद्धे सपिण्डश्राद्धप्रयोगपर्यन्तम्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. श्राद्धमञ्जरी, पं. वायुनन्दनमिश्र, चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी 2. अन्त्यकर्मश्राद्धप्रकाश, गीताप्रेस, गोरखपुर।		

कक्षा - शास्त्रीतृतीयवर्षम्
षष्ठसत्रम् (6th Semester)

चतुर्दशपत्रम् PYMC-14	पाठ्यग्रन्थः - कात्यायनश्रौतसूत्रम् (महर्षिकात्यायनप्रणीतम्)		
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधानानि	अंकाः 100	क्रेडिट 04
1	अमायां पिण्डपितृयज्ञतो उषसि आधानोपक्रमं यावत्	25	1
2	गार्हपत्याधानतोऽग्निमन्थनस्येतिकर्तव्यतां यावत्	25	1
3	वरुणप्रघासाख्यद्वितीयपर्वतः पततोयूपस्याभिमन्त्रणं यावत्	25	1
4	स्थाणौ होमतः स्विष्टकृदवदानपर्यन्तम्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. कात्यायनश्रौतसूत्रम् (कर्कभाष्यम्), महर्षिकात्यायनप्रणीतम्, चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी 2. कात्यायनश्रौतसूत्रम्, पं. विद्याधरशर्मा (गौड), चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी		

सहायक कुलसचिव (शास्त्रीय)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110013
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

पञ्चदशपत्रम् PYMC-15	पाठ्यग्रन्थः - मन्त्रार्थदीपिका महामहोपाध्याय श्रीशत्रुघ्नमिश्रविरचिता		
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	अंकाः 100	क्रेडिट 04
1	शान्तिमन्त्रव्याख्यातो वैवाहिकमन्त्रव्याख्यापर्यन्तम्	25	1
2	चतुर्थीकर्ममन्त्रव्याख्यातोऽन्नप्राशनमन्त्रव्याख्यापर्यन्तम्	25	1
3	चूडाकरणमन्त्रव्याख्यातो बर्हिहोममन्त्रव्याख्यापर्यन्तम्	25	1
4	स्वस्त्ययनमन्त्रव्याख्यातो विनायकादिपञ्चकमन्त्रव्याख्यापर्यन्तम्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. मन्त्रार्थचन्द्रोदय, पं. दामोदर झा, चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी 2. शु.य.वा.संहिता, चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी		

कक्षा: - शास्त्रीचतुर्थवर्षम्

सप्तमसत्रम् (7th Semester)

षोडशपत्रम् PYMC-16	पाठ्यग्रन्थः - आश्वलायनश्रौतसूत्रम् (महर्षिआश्वलायन)		
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	अंकाः 100	क्रेडिट 04
1	प्रथमोऽध्यायस्य प्रथमकण्डिकातः त्रयोदशीं कण्डिकां यावत्	25	1
2	द्वितीयोऽध्यायस्य प्रथमकण्डिकातः विंशतितमां कण्डिकां यावत्	25	1
3	तृतीयोऽध्यायस्य प्रथमकण्डिकातः चतुर्दशीं कण्डिकां यावत्	25	1
4	चतुर्थोऽध्यायस्य प्रथमकण्डिकातः पञ्चदशीं कण्डिकां यावत्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. कात्यायनश्रौतसूत्रम्, महर्षिकात्यायनप्रणीतम्, चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी 2. अग्निष्टोमपद्धतिः, चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी		

R. K. Pandey

सहायक कुलसचिव (शास्त्रीय)
Assistant Registrar (Academic)

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110013
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

सप्तदशपत्रम् PYMC-17	पाठ्यग्रन्थः - लाट्यायनश्रौतसूत्रम् (महर्षि लाट्यायनप्रणीतम्)		
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	अंकाः 100	क्रेडिट 04
1	प्रथमप्रपाठकः	25	1
2	द्वितीयप्रपाठकः	25	1
3	तृतीयप्रपाठकः	25	1
4	चतुर्थप्रपाठकः	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. कात्यायनश्रौतसूत्रम्, महर्षिकात्यायनप्रणीतः, चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी 2. यज्ञतत्त्वप्रकाशः, पं. चिन्ना स्वामी, चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी		

अष्टादशपत्रम् PYMC-18	पाठ्यग्रन्थः - छन्दोगपरिशिष्टः (महर्षिकात्यायनप्रणीतः)		
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	अंकाः 100	क्रेडिट 04
1	प्रथमप्रपाठकः	25	1
2	द्वितीयप्रपाठकः	25	1
3	तृतीयप्रपाठकस्य वैश्वदेवप्रकरणादारभ्य द्रव्यप्रतिनिधिं यावत्	25	1
4	श्राद्धप्रकरणम्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. कात्यायनश्रौतसूत्रम्, महर्षिकात्यायनप्रणीतः, चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी 2. छन्दोगपरिशिष्टः, प्रो. वृन्दावन दाश, मान्यता प्रकाशन, नई दिल्ली		

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)

Assistant Registrar (Academic)

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110013
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

10

अष्टमसत्रम् (8th Semester)

नवदशपत्रम् PYMC-19	पाठ्यग्रन्थः - बौधायनगृह्यसूत्रम् (महर्षिबौधायनप्रणीतम्)	अंकाः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	100	04
1	प्रथमप्रश्नम्	25	1
2	द्वितीयप्रश्नम्	25	1
3	तृतीयप्रश्नम्	25	1
4	चतुर्थप्रश्नम्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. बौधायनश्रौतसूत्रम्, महर्षिबौधायनप्रणीतम्, चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी 2. पारस्करगृह्यसूत्रम्, महर्षिपारस्करप्रणीतम्, चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी		

विंशतिपत्रम् PYMC-20	पाठ्यग्रन्थः - लाट्यायनश्रौतसूत्रम् (महर्षि लाट्यायनप्रणीतम्)	अंकाः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	100	04
1	पञ्चमषष्ठप्रपाठकौ	25	1
2	सप्तम-अष्टमप्रपाठकौ	25	1
3	नवमप्रपाठकः	25	1
4	दशमप्रपाठकः	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. कात्यायनश्रौतसूत्रम्, महर्षिकात्यायनप्रणीतः, चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी 2. यज्ञतत्त्वप्रकाशः, पं. चिन्ना स्वामी, चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी		

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110013
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

शास्त्री (सम्मानितशोधसहिता)

(U.G Honours with Research)

चतुर्थवर्षम्

अष्टमसत्रम्

शोधयोजनापाठ्यक्रमः

(Research Project) - 01 (प्रथमसत्रम्)

क्रेडिट- 04, अंकाः- 100

इकाई	पाठ्यग्रन्थः - शोधप्रविधि: वाङ्मयशोधसर्वेक्षणञ्च	अंकाः	क्रेडिट
	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	100	04
1	शोधप्रविधिः	25	1
2	वाङ्मयशोधसर्वेक्षणम्	25	1
3	पाण्डुलिपिविज्ञानपरिचयः पाठालोचनं च	25	1
4	शोधपत्रप्रस्तुतिः	25	1

शास्त्री (सम्मानितशोधसहिता)

(U.G Honours with Research)

चतुर्थवर्षम् अष्टमसत्रम्

शोधयोजनापाठ्यक्रमः

(Research Project) - 02 (द्वितीयपत्रम्)

क्रेडिट- 08, अंकाः- 200

इकाई	पाठ्यग्रन्थः - शोधप्रविधि: वाङ्मयशोधसर्वेक्षणञ्च	अंकाः	क्रेडिट
	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि		
	अध्ययनप्रबन्धः	200	08

सहायक कुलसचिव (शिक्षणिक)

Assistant Registrar (Academic)

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय

Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University

1-8, मन्दीरमार्ग, नई दिल्ली-110013

B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

कुतुबसांस्थानिकक्षेत्रम्

नवदेहली-110016

माईनरप्रस्तावितपाठ्यक्रमः - 2023

विषयः- पौरोहित्यम्

कक्षा- शास्त्री (B.A)

पौरोहित्यविभागः

वेदवेदाङ्गपीठम्

विषय कोड- पौरोहित्यम् (PY)- 02

Minor Stream

 R.K. Pandey

14/7/23

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

कक्षा - शास्त्रीद्वितीयवर्षम्
तृतीयसत्रम् (3rd Semester)

प्रथमपत्रम् PYMS -1	पाठ्यग्रन्थः - (क)- रुद्राष्टाध्यायी (सस्वराः) (प्रथमोऽध्यायतः चतुर्थोऽध्यायपर्यन्तम्) (ख)- सम्प्रदायप्रबोधिनी शिक्षा (सम्पूर्णा)	अंकाः 100	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि		
1	प्रथमद्वितीयाध्यायौ	25	1
2	तृतीयोऽध्यायः	25	1
3	चतुर्थोऽध्यायः	25	1
4	सम्प्रदायप्रबोधिनी शिक्षा (सम्पूर्णा)	25	1
सहायकग्रन्थाः	1 शुक्लयजुर्वेदसंहिता, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी 2 अनुष्ठानप्रकाशः, चतुर्थीलालशर्मा, खेमराज प्रकाशन, मुम्बई 3 याज्ञवल्क्यशिक्षा- महर्षि याज्ञवल्क्यः चौखम्बा सुरभारती, वाराणसी		

द्वितीयपत्रम् PYMS -2	पाठ्यग्रन्थः - ग्रहशान्तिः	अंकाः 100	क्रेडिट 04
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि		
1	मङ्गलाचरणतः श्रीगणेशाम्बिकापूजनं यावत्	25	1
2	कलशस्थापनतो मण्डपस्थापनं यावत्	25	1
3	षोडशमातृकात आचार्यादिवरणं यावत्	25	1
4	दिग्रक्षणतः सर्वतोभद्रदेवतापूजनं यावत्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. वास्तुशान्तिः, पं. वायुनन्दनमिश्रः, चौखम्बा सुरभारती, वाराणसी 2. ब्रह्मनित्यकर्मसमुच्चयः- शास्त्री दुर्गाशंकर उमाशंकर ठाकर, मुम्बई प्रकाशनम् 3 वेदोक्तवास्तुशान्तिपद्धतिः, पं. शिवदत्तमिश्र शास्त्री, चौखम्बा कृष्णदास अकादमी, वाराणसी 4 गृहप्रवेशविधिः, पं. अशोककुमारगौडः, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी		

चतुर्थसत्रम् (4TH Semester)

तृतीयपत्रम् PYMS -3		पाठ्यग्रन्थाः - रुद्राष्टाध्यायी (पञ्चमोऽध्यायतः शान्त्यध्यायपर्यन्तम्)	
इकाई	पाठ्यग्रन्थाः / संसाधनानि	अंकाः 100	क्रेडिट 04
1	पञ्चमोऽध्यायस्य आदितः त्रयोस्त्रिंशन्मन्त्रं यावत्	25	1
2	पञ्चमोऽध्यायस्य चतुःत्रिंशन्मन्त्रतः षट्षष्टिमन्त्रं यावत्	25	1
3	षष्ठोऽध्यायस्य आदित अष्टमोऽध्यायस्य अष्टादशमन्त्रं यावत्	25	1
4	अष्टमाध्यायस्योन्विंशमन्त्रतः शान्त्यध्यायसमाप्तिपर्यन्तम्,	25	1
सहायकग्रन्थाः	1 आह्निकसूत्रावली- पं. वैद्य नारायण शर्मा, चौखम्बा सुरभारती, वाराणसी 2 शुक्लयजुर्वेदसंहिता, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी 3 अनुष्ठानप्रकाशः, चतुर्थीलालशर्मा, खेमराज प्रकाशन, मुम्बई		

चतुर्थपत्रम् PYMS -4		पाठ्यग्रन्थाः - ग्रहशान्तिः	
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	अंकाः 100	क्रेडिट 04
1	देवताविशेषतोऽधिदेवतास्थापनं यावत्	25	1
2	प्रत्यधिदेवतास्थापनत आवाहितदेवानां हवनपर्यन्तम्	25	1
3	प्रधानहोमतः पूर्णाहुतिं यावत्	25	1
4	वसोर्धाराहोमत आशीर्वादपर्यन्तम्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. वास्तुशान्तिः, पं. वायुनन्दनमिश्रः, चौखम्बा सुरभारती, वाराणसी 2. ब्रह्मनित्यकर्मसमुच्चयः- शास्त्री दुर्गाशंकर उमाशंकर ठाकर, मुम्बई प्रकाशनम् 3 वेदोक्तवास्तुशान्तिपद्धतिः, पं. शिवदत्तमिश्र शास्त्री, चौखम्बा कृष्णदास अकादमी, वाराणसी 4 गृहप्रवेशविधिः, पं. अशोककुमारगौडः, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी		

कक्षा- शास्त्रीतृतीयवर्षम्

पञ्चमसत्रम् (5th Semester)

पञ्चमपत्रम् PYMS-5	पाठ्यग्रन्थः - (क) - पारस्करगृह्यसूत्रम् (प्रथमकाण्डं हरिहरभाष्यसहितम्)	अंकाः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	100	04
1	प्रथमकण्डिकातो जयाहोमविधिपर्यन्तम्	25	1
2	अभ्यातानहोमविधितो ध्रुवदर्शनपर्यन्तम्	25	1
3	सिन्दूरदानतः पुंसवनकर्म यावत्	25	1
4	सीमन्तोन्नयनतोऽन्नप्राशनं पर्यन्तम्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. संस्कारभास्कर-प्रो. रामराजउपाध्याय-श्रीला. ब. शा. रा. सं. वि. वि, नई दिल्ली 2. संस्कार एवं शान्तिरहस्य-प्रो. रामराजउपाध्यायः वीणाप्रकाशन, नई दिल्ली 3. संस्कारदीपक, पं. नित्यानन्द पन्त पार्वतीय, चौखम्बासंस्कृतप्रतिष्ठानम्		

षष्ठसत्रम् (6^{जी} मउमेजमत)

षष्ठपत्रम् PYMS-6	पाठ्यग्रन्थः - कुण्डमण्डपसिद्धिः (सम्पूर्णा) पं. विट्ठल दीक्षितः	अंकाः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	100	04
1	मङ्गलाचरणतः स्तम्भोपरिवलिकास्थापनं यावत्	25	1
2	तोरणद्वाररचनातश्चतुरस्रसाधनविधानपर्यन्तम्	25	1
3	योनिकुण्डसाधनतो योनिरचनां यावत्	25	1
4	अर्काङ्गलमेखलातः समाप्तिपर्यन्तम्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. कुण्डमण्डपसिद्धिः, महर्षि अभयकात्यायन, 2. कुण्डार्कः, खेमराज श्रीकृष्णदासप्रकाशनम्, मुम्बई। 3. शारदातिलकम्, खेमराज श्रीकृष्णदासप्रकाशनम्, मुम्बई। 4. कुण्डमण्डपसिद्धिः, प्रो. वन्दावन दाश, मान्यताप्रकाशनम्, नई दिल्ली		

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Director (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
ए. 4, कुतुब संस्थान क्षेत्र, नई दिल्ली-110013
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

शास्त्री- चतुर्थवर्षम्
सप्तमसत्रम् (7th Semester)

सप्तमपत्रम् PYMS-7	पाठ्यग्रन्थः - प्रतिष्ठामहोदधिः (पं. वायुनन्दनमिश्रः)	अंकाः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	100	04
1	प्रतिष्ठापरिभाषा, कालनियमाः कर्मकुटीतः देवतापूजनं यावत्	25	1
2	शय्यापरितः देवतापूजनं यावत्	25	1
3	प्रासादोत्सर्गतो जीर्णोद्धारविधिं यावत्	25	1
4	बौधायनोक्त राधाकृष्णप्रतिष्ठातः पञ्चायतनचक्रं यावत्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. प्रतिष्ठामयूखः- नीलकण्ठभट्टः, चौखम्बासंस्कृतप्रतिष्ठानम् 2. सर्वदेवप्रतिष्ठाप्रकाशः, श्रीचतुर्थीलालशर्मा, खेमराज श्रीकृष्णदास प्रकाशनम्, मुम्बई।		

अष्टमपत्रम् PYMS-8	पाठ्यग्रन्थः - श्राद्धसंग्रहः (पं. वायुनन्दन मिश्रः)	अंकाः	क्रेडिट
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	100	04
1	मङ्गलाचरणतः न्यासक्रमं यावत्	25	1
2	पूजनमभिमन्त्रणतोऽथाऽपात्रकपार्वणश्राद्धं यावत्	25	1
3	मातृदशगात्रप्रयोगतः शस्त्रहतादिनिमित्तिकं सांवत्सरिकैकोद्दिष्टश्राद्धं यावत्	25	1
4	सपिण्डकनान्दीश्राद्धप्रयोगतः जीवच्छ्राद्धे सपिण्डश्राद्धप्रयोगपर्यन्तम्	25	1
सहायकग्रन्थाः	1. श्राद्धमञ्जरी, पं. वायुनन्दनमिश्र, चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी 2. अन्यकर्मश्राद्धप्रकाश, गीताप्रेस, गोरखपुर।		

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

कुतुबसांस्थानिकक्षेत्रम्

नवदेहली-110016

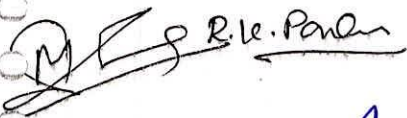
प्रस्तावितपाठ्यक्रमः - 2023

विषयः- पौरोहित्यम्

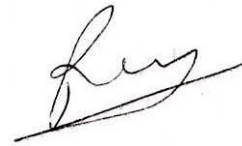
कक्षा- शास्त्री (B.A) (Multi Disciplinary)

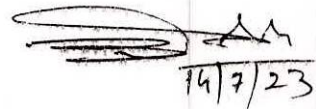
पौरोहित्यविभागः

वेदवेदाङ्गपीठम्

 M. R. R. le. Pandey

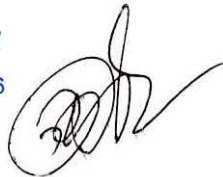
 A. S. S.

 R. S. S.

 A. S. S.

14/7/23

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

 A. S. S.

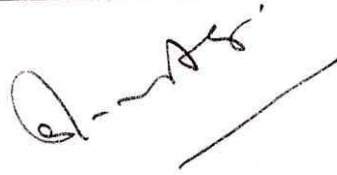
शास्त्रीप्रथमवर्षम्

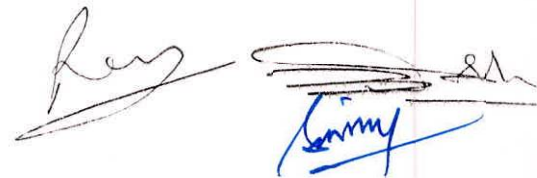
प्रथमपत्रम् PYMD-1	पाठ्यग्रन्थः - वास्तुशान्तिप्रयोगः		
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	अंकाः	क्रेडिट
			03
1	प्रथमद्वितीयाध्यायौ	25	1
2	तृतीयोऽध्यायः	25	1
3	चतुर्थोऽध्यायः	25	1
सहायकग्रन्थाः	1 वेदोक्तवास्तुशान्तिपद्धतिः, पं. शिवदत्तमिश्र शास्त्री, चौखम्बा कृष्णदास अकादमी, वाराणसी 2 गृहप्रवेशविधिः, पं. अशोककुमारगौडः, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी		

द्वितीयपत्रम् PYMD-2	पाठ्यग्रन्थः - रुद्राष्टाध्यायी (प्रथमोऽध्यायतः चतुर्थोऽध्यायपर्यन्तम्)		
इकाई	पाठ्यविषयाः / संसाधनानि	अंकाः	क्रेडिट
		75	03
1	प्रथमद्वितीयाध्यायौ	25	1
2	तृतीयोऽध्यायः	25	1
3	चतुर्थोऽध्यायः	25	1
सहायकग्रन्थाः	1 शुक्लयजुर्वेदसंहिता, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी 2 अनुष्ठानप्रकाशः, चतुर्थीलालशर्मा, खेमराज प्रकाशन, मुम्बई		

सत्यापित
VERIFIED

 R. K. Pande

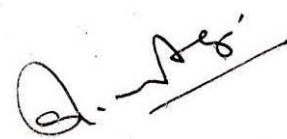
सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

कुलसचिव / Registrar
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

शास्त्रीतृतीयवर्षम्

तृतीयपत्रम् PYMD -3	पाठ्यग्रन्थाः - रुद्राष्टाध्यायी (पञ्चमोऽध्यायतः शान्त्यध्यायपर्यन्तम्)		
इकाई	पाठ्यग्रन्थाः / संसाधनानि	अंकाः	क्रेडिट
		75	03
1	पञ्चमोऽध्यायः	25	1
2	षष्ठसप्तमाध्यायौ	25	1
3	अष्टमोऽध्यायः शान्त्याध्यायश्च	25	1
सहायकग्रन्थाः	1 शुक्लयजुर्वेदसंहिता, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी 2 अनुष्ठानप्रकाशः, चतुर्थीलालशर्मा, खेमराज प्रकाशन, मुम्बई		

 R.K. Pandey

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब संस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

सत्यापित
VERIFIED

कुलसचिव / Registrar
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब संस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016